

RIK RIORDAN

PERS
DŽEKSON

I BOGOVI OLIMPA

KRADLJIVAC MUNJE

Prevela
Tatjana Milosavljević

■ Laguna ■

Naslov originala

Rick Riordan

THE LIGHTNING THIEF

Copyright © 2005 by Rick Riordan. Permission for this edition was arranged through the Nancy Gallt and Zacker Literary Agency.

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA
Jacket design © John Rocco

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

KRADLJIVAC MUNJE

1.

KAKO SAM SLUČAJNO PRETVORIO MATEMATIČARKU U PRAH

Samo da znaš, nisam ja tražio da budem polutan.

Ako si počeo da čitaš ovu knjigu samo zato što misliš da si i ti takav, moj savet ti je da je odmah zatvoriš. Bolje da veruješ u ono što su ti mama ili tata rekli o tvom rođenju i pokušaš da živiš normalnim životom.

Opasno je kad si polutan. Zastrašujuće. Uglavnom dovo-
di do toga da pogineš na neki bolan i gadan način.

Ako si normalan klinac, a čitaš knjigu zato što misliš da je izmišljotina, onda je super. Čitaj dalje. Zavidim ti što možeš da se pretvaraš kako se ništa od ovoga nije dogodilo.

Ali ako prepoznaš sebe na ovim stranama – ako osećaš kako se nešto u tebi komeša – smesta prestani da čitaš. Možda si jedan od nas. Kada to shvatiš, postaje samo pitanje vreme-
na kada će oni da te otkriju i dođu po tebe.

I nemoj da kažeš da te nisam upozorio.

Zovem se Persi Džekson.

Imam dvanaest godina. Samo do pre nekoliko meseci bio sam đak internata Akademije Jensi, privatne škole u severnom delu države Njujork, uglavnom rezervisane za problematičnu decu.

Jesam li problematično dete?

Aha. Moglo bi se reći da jesam.

Da bih vam to dokazao, mogao bih da počnem od bilo kog dela svog kratkog i nesrećnog života. Međutim, stvari su postale zaista gadne prošlog maja, kad su nas, šestake, povelu na izlet na Menhetn – dvadeset osmoro budalaste dece i dvoje nastavnika, u žutom školskom autobusu, krenuli su da razgledaju grčke i rimske starine u Muzeju umetnosti Metropolitena.

Znam – zvuči kao mučenje. Većina Jensijevih izleta bila je takva.

Međutim, vođa izleta je bio gospodin Braner, naš nastavnik latinskog, tako da sam ipak gajio neke nade.

Gospodin Braner je bio sredovečan čova u automatskim invalidskim kolicima. Imao je proređenu kosu, čupavu bradu i iskrzan sako od tvida koji je uvek mirisao na kafu. Ne biste pomislili da je kul, ali pričao je priče i viceve i dozvoljavao nam da se igramo na času. Takođe, imao je strava zbirku rimskih oklopa i oružja, tako da je bio jedini nastavnik čija me predavanja nisu uspavljivala.

Nadao sam se da će izlet biti dobar. U najmanju ruku, nadao sam da barem jednom neću upasti u nevolje.

Čoveče, ala sam se prevario.

Vidite, meni se na izletima dešavaju ružne stvari. Kao onomad u petom razredu, kad smo išli na bojište u Saratogi, a meni se desila ona nezgoda s topom iz Revolucionarnog rata. Nisam ciljao u školski autobus, ali svejedno, valjda je

---

normalno da su me izbacili iz škole. Kao i pre toga, u četvrtom razredu, kad su nas povelili da vidimo šta se nalazi iza kulisa bazena sa ajkulama u podvodnom svetu, uspeo sam nekako da potrefim pogrešnu polugu na bočnom mostiću i celo odeljenje se neplanirano okupalo. I pre toga, kad sam... dakle, valjda vam je sada sve jasno.

Zato sam odlučio da na ovom izletu budem dobar. Celim putem do grada, ćutke sam trpeo da Nensi Bobofit, pega-va ridokosa klinka-kleptomanka, gađa mog najboljeg druga Grovera u potiljak parčićima sendviča sa kikiriki puterom i kečapom.

Grover je bio laka meta. Bio je sićušan. Plakao je kad bi se iznervirao. Mora biti da je nekoliko puta ponavljao razred, jer je bio jedini šestak s aknama i paperjastim maljicama na bradi. Povrh svega toga, bio je invalid. Imao je lekarsko opravdanje kojim je bio oslobođen fizičkog do kraja života, zato što je bolovao od neke bolesti nogu. Hodao je čudno, kao da ga svaki korak boli, ali ne dajte da vas to zavara. Trebalo je da ga vidite kako trči kada u školskom restoranu dele enčilade za ručak.

Dakle, Nensi Bobofit je bacala smuljane parčiće sendviča koji su se lepili za njegovu smeđu, kovrdžavu kosu. Znala je da joj ne smem ništa, jer sam već bio uslovno kažnjen. Direktor škole zapretio mi je doživotnim zadržavanjem u pritvoru posle časova bude li se na ovom izletu dogodilo bilo šta loše, neprijatno ili donekle zabavno.

„Ubiću je“, mrmljao sam.

Grover je pokušao da me smiri. „Nema veze. Volim kikiriki puter.“

Pognuvši glavu, izbegao je novo parče Nensine užine.

„Sad mi je dosta.“ Krenuo sam da ustanem, ali me je Grover povukao nazad na sedište.

„Već si na uslovnoj“, podsetio me je. „A znaš koga će da okrive ako se bilo šta desi.“

Kad se sad osvrnem na to, kamo lepe sreće da sam odal-
lamio Nensi Bobofit na licu mesta. Nastavak izdržavanja
kazne ne bi bio ništa u poređenju s onim što me je čekalo.

Muzej smo obilazili s gospodinom Branerom na čelu.

Vozio se napred u svojim invalidskim kolicima, vodeći
nas kroz velike galerije u kojima su naši glasovi odjekivali,
pored mermernih kipova i staklenih vitrina, punih veoma
stare, crne i narandžaste grnčarije.

Nikako mi nije išlo u glavu kako se sve te stvari nisu polo-
mile tokom dve ili tri hiljade godina postojanja.

Okupio nas je oko četiri metra visokog stuba sa velikom
sfingom na vrhu i počeo da priča kako je to bio nadgrobn
kamen, *stela*, za devojčicu otprilike naših godina. Govorio
nam je o reljefima na njemu. Pokušavao sam da slušam to što
je imao da kaže, jer je bilo prilično zanimljivo, ali svi oko mene
su pričali, a svaki put kad sam hteo da ih učutkam, druga
nastavnica, gospođa Dods, dobacila bi mi zloslutan pogled.

Gospođa Dods bila je omalena nastavnica matematike,
rodom iz Džordžije, koja je uvek nosila crnu kožnu jaknu,
iako je imala pedeset godina. Delovala je kao neko dovoljno
opak da ti se zaleti harlijem pravo u ormarić. U Jeni je došla
usred školske godine, nakon što je naša prethodna matema-
tičarka pretrpela nervni slom.

Gospođa Dods je od prvog dana obožavala Nensi Bobo-
fit, dok je mene smatrala đavoljim nakotom. Uperila bi svoj
iskrivljeni prst u mene i rekla: „Dakle, mileni“, onako umil-
nim glasom, i znao bih da mi sledi mesec dana pritvora
posle časova.

Jednom prilikom, nakon što me je naterala da do ponoći brišem odgovore iz starih radnih svezaka iz matematike, rekao sam Groveru da mi se čini da gospođa Dods nije ljudsko biće. Pogledao me je mrtav ozbiljan i odvratio: „Skroz si u pravu.“

Gospodin Braner je neumorno pričao o grčkoj pogrebnoj umetnosti.

Naposletku je Nensi Bobofit krišom prošištalala nešto o golom liku na *steli*, pa sam se iznerviran okrenuo ka njoj i rekao: „Hoćeš li već jednom da UMUKNEŠ?“

Međutim, ispalo je glasnije nego što sam nameravao. Cela grupa je prasnula u smeh. Gospodin Braner je prekinuo svoje pripovedanje.

„Gospodine Džeksone“, obratio mi se, „hteli ste da date neki komentar?“

Lice mi je bilo potpuno crveno. „Ne, gospodine.“

Gospodin Braner je pokazao prema jednoj od slika na *steli*. „Da li biste bili tako dobri da nam kažete šta predstavlja ova slika?“

Pogledao sam reljef i osetio nalet olakšanja, jer sam ga nekim čudom prepoznao. „To Kron jede svoju decu, je l' tako?“

„Jeste“, odvratio je gospodin Braner, očigledno nezadovoljan. „A to je uradio zato što...“

„Ovaj...“ Razbijao sam glavu pokušavajući da se setim.

„Kron je bio glavni bog i...“

„Bog?“, upitao je gospodin Braner.

„Titan“, ispravio sam se. „I... nije verovao svojoj deci, koja su bila bogovi. I zato ih je, ovaj, Kron pojeo, je l' tako? Ali njegova žena je sakrila malog Zevsa i umesto njega dala Kronu da pojede kamen. A kasnije, kad je porastao, Zevs je na prevaru naveo svog čaleta Krona da isprovraća nazad njegovu braću i sestre...“

„Fuuuj!“, rekla je jedna od devojčica iza mene.

„...i tako je započela velika bitka između bogova i Tita-na“, vezao sam ja dalje, „a bogovi su pobedili.“

Tu i tamo se iz grupe čulo tiho, podrugljivo smejuljenje. Iza mene, Nensi Bobofit je promrmljala svojoj drugarici:

„Kô da će nam ovo ikad biti od koristi u životu. Kô da će na molbi za posao da piše: 'Objasnite zašto je Kron pojeo svoju decu.'“

„A zašto je, gospodine Džeksone“, rekao je Braner, „da parafraziram odlično pitanje gospođice Bobofit, ovo važno u stvarnom životu?“

„Ukebana“, promrmljao je Grover.

„Umukni“, prosiktala je Nensi, lica još crvenijeg od kose. Barem je i Nensi nagrabusila. Gospodin Braner je bio jedini koji bi je čuo kad odvali nešto ovakvo. Imao je uši poput radara.

Razmislio sam o njegovom pitanju i slegao ramenima.

„Ne znam, gospodine.“

„Vidim.“ Gospodin Braner je delovao razočarano. „Dakle, samo polovična pohvala, gospodine Džeksone. Zevs je stvarno dao Kronu mešavinu slačice i vina, koja je ovoga naterala da povрати preostalo petoro dece koja su, razume se, pošto su bila besmrtni bogovi, živela i rasla u titanovom želucu, neometana varenjem. Bogovi su porazili svog oca, iseckali ga na komade kosom koju je uvek nosio sa sobom i razbacali njegove ostatke po Tartaru, najmračnijem delu podzemnog sveta. Nego, vreme je za užinu. Gospođo Dods, da li biste nas povelі napolje?“

Odeljenje je otišlo, devojčice držeći se za stomake, dečaci gurkajući se i ponašajući se kao kreteni.

Grover i ja smo taman hteli da pođemo za njima, kad je gospodin Braner rekao: „Gospodine Džeksone.“

Znao sam.

Rekao sam Groveru da ide bez mene. Potom sam se okrenuo prema gospodinu Braneru. „Gospodine?“

Gospodin Braner imao je pogled koji vas nije puštao – duboke smeđe oči koje su izgledale kao da su hiljadu godina stare i da su već sve videle.

„Morate naučiti odgovor na moje pitanje“, rekao mi je gospodin Braner.

„O Titanima?“

„O stvarnom životu. I na koji je način ono što učite povezano s njim.“

„A, to.“

„Ono čemu vas učim“, nastavio je, „od životnog je značaja. Očekujem da to tako i tretirate. Od vas, Persi Džeksonne, prihvaću samo najbolje.“

Hteo sam da poludim koliko me je gnjavio.

Mislim, naravno, bilo je prilično kul u danima turnira, kad bi natakao na sebe rimski oklop i uzviknuo: „Juriš!“, i izazvao nas, mačem na kredu, da istrčimo pred tablu i poimence navedemo svakog Grka i Rimljanina koji su ikad živeli, i njihove majke, i kojim su se bogovima klanjali. Ali gospodin Braner je od mene očekivao da budem dobar koliko i ostali, uprkos činjenici da sam imao disleksiju, bio hiperaktivan i imao poremećaj pažnje uz sve to, i da nikad u životu nisam dobio ocenu veću od trojke. Ne – nije očekivao da budem dobar koliko i ostali. Očekivao je da budem bolji od njih. A ja jednostavno nisam mogao da naučim sva ta imena i podatke, a kamoli još i da ih pravilno napišem.

Promumlao sam nešto u smislu da ću se više truditi, a gospodin Braner je dobacio dug, žalostiv pogled u pravcu *stele*, kao da je bio na sahrani te devojčice.

Potom mi je rekao da izađem napolje i užinam.

* * *

Odeljenje se okupilo na stepenicama kod ulaza u muzej, odakle su mogli da posmatraju pešake koji su se kretali Petom avenijom.

Na nebu iznad nas spremala se oluja – nikada ranije nisam video crnje oblake nad gradom. Pomislio sam da je možda posredi globalno otopljanje, ili tako nešto, jer je vreme u celoj državi Njujork bilo čudno još od Božića. Imali smo strahovite snežne mećave, poplave, šumske požare izazvane udarom groma. Ne bi me iznenadilo da je upravo nailazio uragan.

Izgleda da niko drugi nije ništa primećivao. Neki od dečaka su gađali golubove krekerima. Nensi Bobofit pokušavala je da izdžepari nešto iz torbice jedne žene, a gospođa Dods se, naravno, pravila totalno luda.

Grover i ja seli smo na rub fontane, daleko od ostalih. Jer tako možda neće svi znati da smo iz *te* škole – škole za lužere i ugursuze izbačene iz svih ostalih škola.

„Pritvor posle časova?“, upitao je Grover.

„Jok“, odvratio sam. „Nije Braner takav. Samo bih želeo da mi se ponekad skine s vrata. Hoću da kažem – nisam ja nikakav genije.“

Grover neko vreme nije progovarao. A onda, taman kad sam pomislio da će da pokuša da me oraspoloži jednim od svojih dubokoumnih filozofskih komentara, rekao je: „Je l' mogu da uzmem tvoju jabuku?“

Nisam baš imao apetit, tako da sam mu je dao. Posmatrao sam reku taksija koja se spuštala niz Petu aveniju i pomislio na stan svoje mame, koji se nalazio nedaleko odatle. Nisam je video od Božića. Goreo sam od želje da uskočim u prvi taksi i odem kući. Zagrlila bi me i bilo bi joj drago što

me vidi, ali bi se ujedno i razočarala. Smesta bi me poslala nazad u Jensi, podsetila da moram da se potrudim, iako mi je ovo bila šesta škola za šest godina, iz koje će me, takođe, verovatno izbaciti. Ne bih mogao da podnesem njen žalostan pogled.

Gospodin Braner je parkirao svoja invalidska kolica u podnožju platforme za hendikepirane. Jeo je celer i čitao roman u mekom povezu. U naslon njegovih kolica bio je zadenut crveni kišobran, tako da je ličio na motorizovani kafanski stočić.

Taman sam hteo da razmotam svoj sendvič, kad se preda mnom pojavila Nensi Bobofit sa svojim ružnim drugaricama – valjda se umorila od džeparenja – i bacila svoju napola pojedenu užinu Groveru u krilo.

„Ups.“ Nacerila mi se svojim krivim zubima. Pege su joj bile narandžaste, kao da joj je neko isprskao lice tečnim smokijem s ukusom paprike.

Pokušao sam da ostanem hladnokrvan. Školski psiholog mi je milion puta ponovio – izbroj do deset, kontroliši se. Ali bio sam toliko besan da mi je pao mrak na oči. U ušima mi je zatutnjao talas.

Ne sećam se da sam je uopšte pipnuo, ali koliko sledećeg trenutka, Nensi je sedela nasred fontane, vrišteći: „PERSI ME JE GURNUO!“

Dodsova se smesta materijalizovala pored nas. Neka od dece su se sašaptavala: „Je l' si video...“

„...voda...“

„...kô da ju je zgrabila...“

Nisam imao pojma o čemu pričaju. Znao sam samo da sam ponovo nagrabusio.

Čim se gospođa Dods uverila da sirotoj maloj Nensi ništa ne fali, obećavši joj novu majicu iz muzejske prodavnice

---

suvenira, okrenula se prema meni. Oči su joj blistale pobe-
dničkim sjajem, kao da sam uradio nešto na šta je celog
polugodišta čekala. „A sad, mileni...“

„Znam“, progundao sam. „Mesec dana brisanja odgovo-
ra iz radnih svezaka.“

To nije trebalo da kažem.

„Polazi sa mnom“, rekla je Dodsova.

„Čekajte!“, lanuo je Grover. „Ja sam kriv. *Ja* sam je gurnuo.“

Buljio sam u njega, preneražen. Nisam mogao da veru-
jem da pokušava da me izvadi iz bule. Plašio se Dodsove
kao crnog đavola.

Pogledala ga je tako besno da mu je maljava brada za-
drhtala.

„Ne bih rekla, gospodine Andervude“, rekla je.

„Ali...“

„Vi – ostajete – *ovde*.“

Grover me je očajno pogledao.

„Nema frke, čoveče“, rekao sam mu. „Hvala što si po-
kušao.“

„Mileni“, zarežala je Dodsova na mene. „*Odmah*.“ Nensi
Bobofit se pakosno cerila.

Dobacio sam joj svoj najubitačniji pogled. Nije mi bilo
žao što sam nadrljao zato što sam je gurnuo. Samo sam pri-
željkivao da mogu da se setim kako sam to uradio.

Okrenuo sam se prema gospođi Dods, ali više nije bila
tu. Stajala je na ulazu u muzej, čak gore na vrhu stepenica,
nestrpljivo mi mašući da priđem.

Kako li se popela tako brzo?

Često mi se dešavaju takvi trenuci, kad moj mozak zadre-
ma ili tako nešto, a koliko sledećeg časa shvatim da sam nešto
propustio, kao da je delić slagalice ispao iz vasiona i ostavio
me da buljim u prazno mesto koje je ostalo iza njega. Školski

psiholog mi je rekao da je to što moj mozak pogrešno tumači stvari sastavni deo poremećaja pažnje.

Baš i nisam bio tako siguran u to. Uputio sam se za gospodom Dods.

Na pola puta uz stepenice, osvrnuo sam se prema Groveru. Bio je bled, gledao je čas u mene, čas u gospodina Branera, kao da je želeo da nastavnik primeti šta se dešava. Međutim, gospodin Braner bio zadubljen u svoj roman.

Podigao sam pogled. Dodsova je ponovo nestala. Sada se nalazila u zgradi, na kraju predvorja, i mahanjem mi je pokazivala da požurim.

Okej, pomislio sam. Nateraće me da kupim Nensi novu majicu u prodavnici suvenira.

Međutim, ispostavilo se da nije imala to u planu. Išao sam za njom dok je zalazila sve dublje u unutrašnjost muzeja. Kad sam je najzad sustigao, ponovo smo se našli u odeljenju grčke i rimske umetnosti.

U galeriji nije bilo nikoga osim nas.

Gospođa Dods stala je prekrštenih ruku ispred velikog mermernog friza s prikazom grčkih bogova. Iz grla joj je dopirao neki čudan zvuk – nalik režanju.

Bio sam sasvim dovoljno nervozan i bez toga. Bilo je neobično ostati sâm s nekim od nastavnika, a pogotovo s gospodom Dods. Bilo je nečega u načinu na koji je gledala onaj friz, kao da je želela da ga smrvi u prah...

„Praviš nam probleme, mileni“, rekla je. Odlučio sam da ne rizikujem. „Da, gospođo.“

Cimnula je manžetne na svojoj kožnoj jakni. „Nije valjda da si stvarno mislio da će to da ti prođe?“

Ono što joj je igralo u očima bilo je gore od ludila. Čisto zlo.

Ona je nastavnica, nervozno sam pomislio. Neće me povrediti.

„Ovaj... ubuduće ću biti pažljiviji, gospođo.“ Zgrada se zatresla od grmljavine.

„Mi nismo budale, Persi Džeksone“, rekla je gospođa Dods. „Bilo je samo pitanje vremena kad ćemo te pronaći. Priznaj, i trpećeš manji bol.“

Nisam imao pojma o čemu govori.

Jedino čega sam mogao da se setim bilo je da su nastavnici sigurno pronašli nedozvoljenu zalihu bombona koje sam prodavao u svojoj sobi u internatu. Ili su možda shvatili da sam svoj sastav o Tomu Sojeru prepisao s interneta a da uopšte nisam pročitao knjigu, i sad su nameravali da mi smanje ocenu. Ili još gore, da me nateraju da pročitam knjigu.

„Dakle?“, zahtevala je.

„Gospođo, ja ne...“

„Tvoje vreme je isteklo.“

Zatim se dogodila najčudnija moguća stvar – još jedan od onih preskočenih trenutaka.

Gospođa Dods je počela da se menja.

Oči su joj blistale kao ćumur u roštilju. Prsti su joj se istezali, pretvarajući se u kandže. Siktala je. Mislim, ono, kô kobra. A njena jakna se istopila u velika, kožasta krila.

Više nije bila ljudsko biće. Bila je smežurana veštica s kri-
lima i kandžama šišmiša, ustima punim žućkastih očnjaka, i upravo se spremala da me pokida u froncle.

Tada je iluzija postala još čudnija.

Gospodin Braner, koji je do pre jednog minuta sedeo ispred muzeja, zaustavio je svoja kolica na vratima galerije, držeći u ruci hemijsku olovku.

„Juriš, Persi!“, uzviknuo je i hitnuo olovku u mom pravcu. Gospođa Dods se bacila prema meni.

Jauknuvši, pognuo sam se i osetio kako kandže cepaju vazduh pored mog uveta. Dohvatio sam hemijsku u letu,

ali, kad je dotakla moju ruku, više nije bila hemijska. Bila je mač – bronzani mač gospodina Branera, onaj koji je uvek koristio na turnirima.

Gospođa Dods se okrenula prema meni s ubilačkim pogledom u očima.

Kolena su mi se pretvorila u pihtije. Ruke su mi se toliko tresle da sam umalo ispustio mač.

„Umri, mileni!“, zarezala je. I poletela pravo na mene.

Neopisivi užas obuzeo me je od glave do pete. Uradio sam jedino što mi je delovalo normalno. Zamahnuo sam mačem.

Metalna oštrica pogodila ju je u rame i prošla kroz njeno telo bez otpora, kao da je ono bilo sačinjeno od vode.

HISS!

Gospođa Dods bila je peščani zamak ispred moćnog propelera. Eksplodirala je u žutu prašinu – isparila na licu mesta, ne ostavivši za sobom ništa osim vonja sumpora, umirućeg krika i hladnoće zla u vazduhu, kao da me ona dva blistava crvena oka još uvek gledaju.

Bio sam sâm.

U ruci sam držao hemijsku olovku.

Gospodina Branera nije bilo tu. Nije bilo nikoga osim mene.

Ruke su mi se još uvek tresle. Mora biti da su mi u užinu podmetnuli pečurke ludare ili tako nešto.

Jesam li ja to sve samo umislio? Vratio sam se napolje.

U međuvremenu je počela da pada kiša.

Grover je sedeo pored fontane, štiteći glavu od kiše raskripljenom mapom muzeja. Nensi Bobofit je još uvek stajala tamo, mokra kao miš posle kupanja u fontani, ljutito gundajući nešto svojim ružnim drugaricama. Ugledavši me, rekla je: „Nadam se da će ti gospođa Ker isprašiti zadnjicu.“

„Ko?“, rekao sam.

„Naša *nastavnica*. Alo!“

Trepnuo sam. Nismo imali nastavnicu koja se prezivala Ker. Upitao sam Nensi o čemu kog đavola priča.

Prevrnula je očima i potom prestala da obraća pažnju na mene.

Upitao sam Grovera gde je gospođa Dods.

„Ko?“, rekao je.

Ali prvo je zastao i nije hteo da me pogleda u oči, pa sam pomislio da me zavatlava.

„Čoveče, uopšte nije smešno“, rekao sam mu. „Stvar je ozbiljna.“

Nebo se zatreslo od grmljavine.

Video sam gospodina Branera preko, pored platforme, ispod onog njegovog crvenog kišobrana, zadubljenog u čitanje kao da nije ni za trenutak mrdnuo odatle.

Prišao sam mu.

Podigao je pogled, pomalo rasejano. „A, eto kod koga je moja hemijska. Gospodine Džeksone, budite ubuduće tako dobri da nosite sopstveni pribor za pisanje.“

Uzeo mi je hemijsku iz ruke. Nisam ni bio svestan da je još uvek držim.

„Gospodine“, rekao sam. „Gde je gospođa Dods?“ Pogledao me je belo. „Ko?“

„Druga nastavnica koja je pošla s nama. Gospođa Dods. Nastavnica matematike.“

Namrštio se i ispravio leđa, delujući pomalo zabrinuto.

„Persi, nikakva gospođa Dods nije pošla s nama na izlet. A koliko znam, na Akademiji Jensi nema nikoga s tim imenom. Je li tebi dobro?“

2.

TRI BAKICE ŠTRIKAJU ČARAPE SMRTI

Već sam bio navikao na čudna iskustva, ali obično su brzo prolazila. Danonoćne halucinacije, sedam dana u nedelji, bile su više nego što sam mogao da podnesem.

Do kraja školske godine, izgledalo je kao da ceo internat pokušava da mi podvali. Svi su bili potpuno i najiskrenije ubeđeni da je gospođa Ker – kočoperna plavuša koju nikad u životu nisam video dok nije ušla u autobus na povratku s izleta – naša nastavnica matematike još od Božića.

Svako malo pomenuo bih nekom gospođu Dods, koliko da vidim hoću li uspeti da ih zbunim, ali buljili su u mene kao da sam šenuo.

Došlo je dotle da sam im gotovo poverovao – gospođa Dods nije nikad ni postojala.

Gotovo.

Ali Grover nije mogao da me zavara. Kad bih mu pome-
nuo Dodsovu, oklevao bi i potom tvrdio da takve nije bilo.
Ali znao sam da laže. Nešto se događalo. Nešto se *dogodilo*
onomad u muzeju.

Danju nisam imao mnogo vremena za razmišljanje o tome, ali noću sam se obliven ledenim znojem trzao iz snova u kojima sam video gospođu Dods, sve sa kandžama i kožastim krilima.

Vreme je i dalje bilo sasvim nenormalno, što nije nimalo doprinosilo mom raspoloženju. Jedne noći je oluja porazbijala prozore na spavaonici. Dva dana kasnije, najveći uragan, ikad viđen u dolini reke Hadson, spustio se svega osamdesetak kilometara od Akademije Jensi. Jedan od tekućih događaja o kojima smo pričali na času istorije bio je neuobičajeno veliki broj malih aviona koji su te godine nestali u nepogodama iznad Atlantika.

Tih dana sam uglavnom bio mrzovoljan i razdražljiv. Dosta mojih dvojki pretvorilo se u jedinice. Upadao sam u sve više čarki s Nensi Bobofit i njenim društvom. Gotovo da nije postojao čas s kojeg nisam bio izbačen u hodnik.

Onda sam konačno pukao kad me je nastavnik engleskog, gospodin Nikol, po milioniti put upitao zašto sam bio previše lenj da bih učio za test iz pravopisa. Nazvao sam ga matorom ispičuturom. Nisam čak bio ni sasvim siguran šta to znači, ali je dobro zvučalo.

Sledeće nedelje je direktor poslao pismo mojoj majci, čime je odluka bila ozvaničena – neću biti pozvan da iduće školske godine nastavim da pohađam Akademiju Jensi.

Dobro, pomislio sam. Baš dobro.

Čeznuo sam za kućom.

Želeo sam da budem s mamom u našem malom stanu na gornjem Ist Sajdu, čak i ako je to podrazumevalo da idem u državnu školu i trpim svog nepodnošljivog očuha i njegovo glupo pokeraško društvo.

A ipak... bilo je u Jensiju stvari koje će mi nedostajati. Pogled na šumu s prozora moje sobe, reka Hadson u daljini,

---

miris borova. Nedostajće mi Grover, koji je bio dobar drug, i pored toga što je bio pomalo čudan. Brinuo sam kako će preživeti sledeću godinu bez mene.

Nedostajće mi i časovi latinskog – šašavi turniri gospodina Branera i njegovo uverenje da bih mogao da budem dobar đak.

Dok se ispitna nedelja približavala, jedini test za koji sam pokušavao da učim bio je onaj iz latinskog. Nisam zaboravio ono što mi je gospodin Braner rekao onog dana u muzeju – o tome da je njegov predmet za mene životno važan. Nisam znao zašto, ali počinjao sam da mu verujem.

Veće uoči finalnog testa, toliko sam se iznervirao da sam zafrljačio *Vodič kroz grčku mitologiju* na drugi kraj svoje sobe. Reči su počele da beže sa stranica i kovitlaju mi se po glavi, slova su pravila osmice kao da su na rolerima. Nije bilo šanse da upamtim razliku između Hirona i Harona, ili Polidekta i Polifema. A konjugacije svih onih latinskih glagola? Propala stvar.

Premeravao sam sobu koracima, osećajući se kao da mi mravi gamižu ispod košulje.

Setio sam se ozbiljnog lica gospodina Branera, njegovih hiljadu godina starih očiju. *Persi Džeksone, od tebe ću prihvatiti samo najbolje.*

Duboko sam uzdahnuo i podigao svoj udžbenik iz mitologije.

Do sada nisam tražio pomoć od nastavnika. Možda bi gospodin Braner, ako ga zamolim, mogao da mi dâ neke putokaze. I barem bih mogao da mu se izvinim za jedinicu, kô vrata veliku, koju ću sigurno dobiti na ispitu iz latinskog.

Nisam želeo da odem s Akademije Jensi ostavljajući ga u ubeđenju da sam totalni gubitnik.

Sišao sam u prizemlje, do nastavnčkih kancelarija. Većinom su bile mračne i prazne, ali vrata gospodina Branera bila su poluotvorena, a svetlost se kroz stakleno okno prostirala preko poda u hodniku.

Nalazio sam se tri koraka daleko od kvake na vratima, kad sam začuo glasove iz kancelarije. Gospodin Braner je postavio neko pitanje. Glas koji je definitivno pripadao Groveru rekao je: „...zabrinut zbog Persija, gospodine.“

Ukočio sam se u mestu.

Inače nemam običaj da prisluškujem, ali čekam vas da ne prisluškujete ako čujete da vaš najbolji drug razgovara o vama s nekim odraslim.

Prišunjabo sam se bliže vratima.

„...sâm preko leta“, govorio je Grover. „Hoću da kažem, jedna Blagorodna ovde u školi! Sad kad to izvesno znamo, a znaju i oni...“

„Samo bismo pogoršali stvari požurujući ga“, rekao je gospodin Braner. „Potrebno je da dečak još malo sazri.“

„Ali možda nema vremena. Rok ističe u času letnjeg solsticijuma...“

„I moraće da bude rešeno bez njega, Grovere. Neka uživa u blaženom neznanju dok još može.“

„Gospodine, *video* ju je...“

„Plod mašte“, bio je uporan gospodin Braner. „Magla spuštena na đake i osoblje biće dovoljna da ga ubedi u to.“

„Gospodine, ja... ne smem da ponovim grešku.“ Groverov glas bio je prigušen navalom emocija. „Znate šta bi to značilo.“

„Nisi pogrešio, Grovere“, ljubazno je rekao gospodin Braner. „Trebalo je da je prozrem. Hajde da se zasad samo postaramo da održimo Persija u životu do jeseni...“

Udžbenik mitologije mi je ispao iz ruke i tupo udario o pod.

Gospodin Braner je ućutao.

Dok mi je srce udaralo kao ludo, podigao sam knjigu i uzmakao niz hodnik.

Preko osvetljenog okna na vratima Branerove kancelarije skliznula je senka – senka nečega znatno višeg od mog nastavnika u invalidskim kolicima, koja je držala nešto što je sumnjivo podsećalo na lúk.

Otvorio sam najbliža vrata i skliznuo unutra.

Nekoliko sekundi kasnije začuo sam sporo *klop-klop-klop*, poput prigušenih drvenih blokova, a potom zvuk nalik na životinju koja njuška s druge strane vrata. Veliko tamno obličje zastalo je ispred stakla i onda produžilo dalje.

Graška znoja skotrljala mi se niz vrat.

Negde iz hodnika, začuo se glas gospodina Branera.

„Ništa“, promrmljao je. „Nervi su mi tanki još od zimskog solsticijuma.“

„Moji takođe“, rekao je Grover. „Ali mogao bih se zakleti..“

„Vrati se u spavaonicu“, rekao mu je gospodin Braner.

„Sutra imaš dug dan pred sobom, pun ispita.“

„Ne podsećajte me.“

U kancelariji gospodina Branera su se pogasila svetla.

Čekao sam u pomrčini, beskrajno dugo, činilo mi se. Naposljetku sam se išunjao u hodnik i vratio u sobu. Grover je ležao na krevetu, proučavajući svoje beleške za ispit iz latinskog kao da je celo veče proveo tu.

„Hej“, rekao je, zamagljenih očiju. „Jesi li spreman za ovaj test?“

Nisam odgovorio.

„Izgledaš grozno.“ Namrštio se. „Je l' sve u redu?“

„Samo... sam umoran.“

Okrenuo sam se na drugu stranu, da ne bi prozreo izraz na mom licu, i počeo da se spremam za spavanje.

Nisam razumevao ono što sam čuo tamo u prizemlju. Želeo sam da verujem da sam sve samo umislio.

Ali, jedno je bilo jasno: Grover i gospodin Braner pričali su o meni iza mojih leđa. Smatrali su da sam u opasnosti.

Sutra poslepodne, dok sam izlazio s tri sata dugog ispita iz latinskog, dok su mi pred očima još uvek igrala sva grčka i rimska imena koja sam pogrešno napisao, gospodin Braner me je pozvao da se vratim.

Zabrinuo sam se načas da je nekako saznao za moje sinoćnje prisluškivanje, ali izgleda da ipak nije bila reč o tome.

„Persi“, rekao je. „Nemoj da se obeshrabriš zbog odlaska s Jensija. Tako je... tako je najbolje.“

Ton mu je bio ljubazan, ali su me njegove reči ipak postidele. Iako je govorio tiho, ostala deca, koja su upravo završavala test, mogla su da ga čuju. Nensi Bobofit mi se zlobno nacerila i slala male poljupce.

„U redu je, gospodine“, promrmljao sam.

„Hoću da kažem...“ Gospodin Braner je pomerao svoja kolica napred-nazad, kao da nije bio sasvim siguran šta želi da kaže. „Ovo nije pravo mesto za tebe. Bilo je samo pitanje vremena.“

Oči su me pekle.

Moj omiljeni nastavnik govori mi pred celim odeljenjem da nisam dovoljno sposoban. Nakon što mi je cele godine pričao kako veruje u mene, sad mi kaže da je bilo predodređeno da budem izbačen.

„Dobro“, odvratio sam, drhteći.

„Ne, ne“, rekao je gospodin Braner. „O, bestraga mu glava. Pokušavam da ti kažem... ti nisi normalan, Persi. To nije ništa čega bi trebalo...“

„Hvala“, jedva sam izgovorio. „Mnogo vam hvala, gospodine, što ste me podsetili na to.“

„Persi...“

Ali ja sam se već okrenuo i otišao.

Bio je poslednji dan školske godine i trpao sam odeću u kofer.

Ostali dečaci su se zavitalavali i pričali o planovima za raspust. Jedan je išao na planinarenje u Švajcarsku. Drugi na jednomesečno krstarenje Karibima. Bili su maloletni prestupnici, poput mene, ali *bogati* maloletni prestupnici. Tatiće su im bile direktori, ambasadori ili slavne ličnosti. Ja sam bio niko i ništa, iz porodice u kojoj su svi bili niko i ništa.

Pitali su me šta ću raditi tokom leta. Rekao sam im da se vraćam u grad.

Nisam im rekao da ću za vreme raspusta morati da nađem neki posao, da šetam kućice ili prodajem pretplate za časopise, da zaradim za svoje izdržavanje obezbeđujući novac za očuhovo kartanje, a da ću slobodno vreme provoditi razbijajući glavu time u koju ću se školu upisati na jesen.

„O“, izustio je jedan od dečaka. „Kul.“

Vratili su se svom razgovoru, kao da nisam nikad postojao.

Jedina osoba s kojom mi je bilo žao da se rastanem bio je Grover ali kako se ispostavilo, nisam ni morao da želim. Kupio je kartu do Menhetna, za isti autobus kojim sam i ja putovao, tako da smo se ponovo našli zajedno, hitajući ka gradu.

Tokom cele vožnje, Grover je nervozno pogledao niz prolaz između sedišta, posmatrajući ostale putnike.

Palo mi je na pamet da se tako ponašao svaki put kad bismo izašli iz Jensija. Postajao je nervozan, vrpolio se, kao da je očekivao da se desi nešto loše.

Ranije sam uvek pretpostavljao da je to zato što se brine da će ga neko zadirkivati. Ali ovo nije bio školski autobus, u njemu nije bilo nikoga ko bi ga zadirkivao.

Naposletku više nisam mogao da izdržim.

„Tražiš Blagorodne?“, rekao sam.

Grover je umalo pao sa sedišta. „Ka – kako to misliš?“ Priznao sam mu da sam veče uoči ispita prisluškiavao razgovor između njega i gospodina Branera.

Groveru je poigravalo oko. „Koliko si čuo?“

„O... ne mnogo. Čemu to ističe rok u vreme letnjeg solsticijuma?“

Trgao se. „Vidi, Persi... samo sam se zabrinuo za tebe, kapiraš? Mislim, halucinacije o matematičarkama koje se pretvaraju u demone...“

„Grovere...“

„I rekao sam gospodinu Braneru da si možda pod prevelikim stresom, ili tako nešto, jer u školi nismo imali nikakvu gospođu Dods i...“

„Grovere, ti baš, ali baš, ne umeš da lažeš.“ Uši su mu se zajapurile.

Iz džepa na košulji izbunario je ofucanu vizitku. „Samo uzmi ovo, okej? Za slučaj da ti zatrebam preko leta.“

Slova na kartici bila su kitnjasta, prava smrt za moje disleksične oči, ali naposletku sam nešto razaznao, nalik ovome:

*Grover Andervud, čuvar
Brdo polutana
Long Ajlend, Njujork
009-0009*

„Kakvo sad pa Brdo polu...“

„Ne izgovaraj to glasno!“, gotovo je jauknuo. „To je moja, ovaj... letnja adresa.“

Snuždio sam se. Grover je imao letnjikovac. Nisam nikad pomišljao da je možda iz bogate porodice, poput ostalih u Jensiju.

„Okej“, natmureno sam rekao. „Da te zovnem ako budem želeo da posetim tvoju vilu.“

Klimnuo je glavom. „Ili... ili ako ti budem potreban.“

„Zašto bi mi bio potreban?“

Izletelo je iz mene oštrije nego što sam nameravao. Grover je pocrveneo sve do svoje Adamove jabučice. „Vidi, Persi, kako stvari stoje, ja – ja sam na neki način dužan da te štitim.“

Buljio sam u njega.

Cele školske godine tukao sam se sa siledžijama koje su htele da ga maltretiraju. Nisam mogao da spavam od brige, verujući da će ga dogodine ubijati od batina ukoliko ne budem tu da ga čuvam. A vidi ga sad, ponaša se kao da je *on* branio *mene*.

„Grover“, rekao sam, „a od čega to da me štitiš?“

Odněkud ispod naših nogu začulo se glasno struganje. Iz komandne table pokuljao je crni dim, a ceo autobus je zasmrdeo na pokvarena jaja. Psujući, vozač je na jedvite jade parkirao autobus pored autoputa.

Posle nekoliko minuta zveckanja i lupkanja po motoru, objavio je da svi moramo da se iskrčamo.

Grover i ja smo izašli zajedno s ostalima.

Nalazili smo se na seoskom delu puta – onom koji поближе zagledate samo ukoliko vam se kvar desi baš tu. Na našoj strani autoputa nije bilo ničega sem javorovog drveća i gomi-
le otpadaka bačenih iz kola u prolazu. Na drugoj strani,

preko četiri trake asfalta koje su svetlucale na popodnevnom suncu, nalazila se starinska tezgja s voćem.

Roba na njoj izgledala je stvarno dobro – gajbice pune krvavocrvenih trešanja i jabuka, oraha i kajsija, bokali s jabukovačom u starinskom koritu punom leda. Nije bilo mušterija, samo tri bakice koje su sedele u stolicama za ljuljanje u hladu ispod javorove krošnje, štrikajući najveći par čarapa koji sam ikad video.

Hoću da kažem, te čarape bile su veličine džempera, ali očigledno čarape. Bakica na desnoj strani je štrikala jednu. Bakica na levoj strani je štrikala drugu. Ona u sredini držala je ogromnu korpu punu iskričavo plave vunice.

Sve tri žene izgledale su jako stare – bleđa lica naborana kao kožica na voću, srebrna kosa povezana belim marama, koščate ruke koje su štrčale iz izbledelih pamučnih haljina.

Najčudnije od svega je to što su, činilo se, gledale u mene. Ne samo u celu grupu nasukanih putnika... nego baš u *mene*.

Dobacio sam pogled Groveru, želeći da prokomentarišem, i video da mu je lice potpuno beskrvno. Nos mu se trzao.

„Grovere?“, rekao sam. „Hej, čoveče...“

„Reci mi da ne gledaju u tebe. Ali gledaju. Zar ne?“

„Aha? Ludilo, je l' da? Misliš da su one čarape moj broj?“

„Persi, ovo nije smešno. Uopšte.“

Bakica u sredini izvukla je odnekud ogromne makaze – zlatne i srebrne, sa sečivima dugim kao na baštenskim makazama. Čuo sam kako je Groveru zastao dah.

„Penjemo se u bus“, rekao mi je. „Polazi.“

„Da l' si normalan?“, odvratio sam. „Unutra ima bar hiljadu stepeni.“

„Polazi!“ Silom je otvorio vrata i popeo se, ali ja sam ostao napolju.

S druge strane autoputa, bakice su me i dalje posmatrale. Ona srednja je preseкла nit vunicе i kunem se da se ono *štric* jasno čulo preko četiri trake kojima su jurili automobili. Njene dve prijateljice smotale su iskričavo plave čarape u loptu, ostavljajući me da se pitam kome su namenjene – Bigfutu ili Godzili.

Na zadnjem delu autobusa, vozač je francuskim ključem oslobodio iz motora veliki komad zadimljenog metala. Ceo autobus se zatresao, a motor je zagrmeo i oživeo.

Putnici su počeli da kliču.

„Nego kako!“, uzviknuo je vozač. Pljesnuo je kapom po autobusu. „Ukrcavajte se!“

Kad smo najzad krenuli, počela je da me drma groznica, kao da sam dobio grip.

Ni Grover nije izgledao mnogo bolje. Drhturio je, cvoćući zubima.

„Grovere?“, rekao sam.

„Da?“

„Šta je to što mi prećutkuješ?“

Obrisao je čelo rukavom košulje. „Persi, šta si video pored one tezge s voćem?“

„Misliš na one bakice? Šta s njima, čoveče? Nisu valjda kao... gospođa Dods?“

Bilo je teško prokljuviti izraz na njegovom licu, ali obuzeo me je osećaj da su bakice pored tezge s voćem bile nešto mnogo, mnogo gore od gospođe Dods. „Samo mi reci šta si video“, rekao je.

„Ona srednja je izvukla makaze i preseкла vunicu.“ Zatvorio je oči i napravio prstima pokret kao da se krsti, ali to nije bilo to. Bilo je nešto drugo – nešto gotovo... starije.

„Video si da je preseкла nit?“, rekao je.

„Aha. Pa?“

Međutim, nisam još ni zatvorio usta, a shvatio sam da je stvar važna.

„Ovo se ne dešava“, mrmaljao je Grover. Počeo je da gricka vrh palca. „Neću da bude kao prošli put.“

„Kakav sad prošli put?“

„Uvek šesti razred. Nikad ne stignu dalje od šestog.“

„Grovere“, rekao sam, jer je sad stvarno počinjao da me plaši, „o čemu govoriš?“

„Pustićeš me da te otpratim od autobuske stanice do kuće. Obećaj mi.“

Ovo mi je zvučalo kao totalno suluda molba, ali obećao sam da hoću.

„Je l' to kao neko sujeverje il' tako nešto?“, upitao sam. Nije bilo odgovora.

„Grovere – ono kad je štricnula vunicu. Je l' to znači da će neko da umre?“

Pogledao me je žalosno, kao da već bira cveće koje će mi staviti na kovčeg.

3.

GROVER NEOČEKIVANO OSTAJE BEZ PANTALONA

Vreme je za priznanje: zbrisao sam Groveru čim smo stigli na autobuski terminal.

Znam, znam. To nije bilo lepo od mene.

Ali šta da radim kad me je prestravio; gledao me je kô da sam mrtvak, mrmljao kako se „uvek ovako završi“ i „zašto baš uvek šesti razred“.

Groveru uvek popusti bešika kad se iznervira, tako da se nisam iznenadio kad je otrčao do toaleta čim smo se iskricali iz autobusa, nateravši me prethodno da mu obećam da ću ga sačekati. Umesto da čekam, uzeo sam svoj kofer, iskrao se odatle i uhvatio prvi taksi.

„Ugao Istočne sto četvrte i Princa“, rekao sam taksisti.

A sad, nekoliko reči o mojoj majci, pre nego što je upoznate.

Zove se Seli Džekson i najbolja je osoba na svetu, što samo dokazuje moju teoriju da najbolje ljude snalazi najgora sreća.